BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 51 0 P 218037 25 Mož 2
Novi Travnik, 4.3.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija: Begović Senad, predsjednik vijeća, Aida Pezer-Alić i Denis Trifković, članovi vijeća, u pravnoj stvari predlagateljice osiguranja A.L. iz T., ulica... , zastupane po punomoćniku Emini Begić, advokatu iz Bugojna, protiv protivnika osiguranja O.L. iz T., ulica ..., zastupanog po punomoćniku Ivici Dragunu, advokatu iz Bugojna, odlučujući o žalbi predlagateljice izjavljenoj protiv rješenja Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 218037 23 Mo od 25.9.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 4.3.2025. godine donio je sljedeće:

RJEŠENJE

Povodom žalbe predlagateljice rješenje Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 218037 23 Mo od 25.9.2024. godine se preinačava na način da se obavezuje predlagateljica da protivniku predlagatelja na ime troškova nadoknadi iznos od 960,00 KM, umjesto iznosa od 1.280,00 KM.

Obrazloženje

Prvostepenim rješenjem obavezana je predlagateljica da protivniku osiguranja nadoknadi troškove postupka protivniku osiguranja iznosu od 1.280,00 KM.

Protiv ovog rješenja žalbu je blagovremeno izjavila predlagateljica. U žalbi ističe da je od suda tražila donošenje mjere osiguranja u ovoj pravnoj stvari i da je prijedlog pravosnažno odbijen. Međutim, predlagateljica je tražila oslobađanje troškova postupka i po tom zahtjevu u parničenom spisu nije donesena konačna odluka suda. Naime, tužiteljica je dana 15.5.2024. godine sudu dostavila podnesak kojim traži oslobađanje sudski taksi, a sve kako je određeno članom 400.ZPP-a, te u vezi sa zakonom o Kantonalnim adminstrativnim taksama. Kao osnov za podnošenje ovog zahtijeva tužiteljica je sudu dostavila presudu Kantonalnog suda u Novom Travniku broj: 51 0 P 126063 19 Gž 2 od 3.9.2019. godine iz kojeg jasno proizilazi da je tom presudom tužiteljici dosuđeno supružansko izdržavanje i iz obrazloženja te presude jasno se vidi da je tužiteljica izdržavana osoba. Članom 11. Zakona o sudskim taksama SBK određeno je da sud može osloboditi obveznika plaćanja takse ako bi plaćanjem takse, a imajući u vidu iznos sredstava iz kojih se obveznik izdržava, i u koliko bi ta sredstva u tolikoj mjeri umanjila da bi time bila ugrožena plaćanja sudskih taksi. Dakle, shodno članu 400. ZPP FBiH i odredbama Zakona o sudskim taksama SBK jasno je da je zahtjev tužiteljica za oslobađanje troškova ovoga postupka osnovan jer bi plaćanjem tih troškova tužiteljica dovela svoju egzistenciju u pitanje „obzirom da ista nema drugih primanja, a što dokazuje materijalnim dokazima u prilogu podneska supružinskog izdržavanja. Dakle, iz prednje iznijetih činjenica je nesporno da sud nije donio konačnu odluku za ovoga postupka, a donoseći odluku o mjeri osiguranja određeno je da će sud troškove koje su nastale po mjeri osiguranja riješiti prilikom donošenja odluke o glavnoj stvari. Dakle, jasno je da je pobijano

rješenje preuranjeno, a posebno imajući u vidu da je predlagateljica izdržavana osoba koja shodno naprijed navedenim zakonskim odredbama mora biti oslobođena troškova postupka. Imajući u vidu da je ova žalba osnovana predlažemo da drugostepeni sud uvaži navode iz ove žalbe i donese odluku kojom se ukida pobijano Rješenje i predlagateljica oslobađa plaćanja troškova ovoga postupka.

Odgovor na žalbu nije dostavljen.

Ispitujući pobijano rješenje u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na povrede odredaba parničnog postupka i pogrešnu primjenu materijalnog prava u skladu sa odredbama člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15- u daljem dijelu teksta: ZPP), drugostepeni sud je zaključio sljedeće:

Žalba je djelomično osnovana.

Prije svega valja navesti da kod donošenja pobijanog rješenja prvostepeni sud nije počinio povrede odredaba parničnog postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti iz člana 209. stav 2. tač. 2), 3), 8), 9), 12) i 13) Zakona o parničnom postupku.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je prvostepeni sud odluku o naknadi troškova donio primjenom odredbi čl. 386., 387. i 396. ZPP-a, a koji se sastoje od troškova sastava odgovora na prijedlog za određivanje mjere osiguranja u novčanom iznosu od 1.280,00 KM, dostavljen sudu dana 12.12.2023.godine. Donošenju odluke je prethodio pismeni zahtjev protivnika predlagatelja dostavljen sudu nakon pravosnažnosti rješenja broj: 51 0 P 218037 23 Mo od 18.12.2023 godine, kojom je odbijena privremena mjera i mjera osiguranja predlagateljice osiguranja.

Žaliteljica neosnovano osporava odluku suda tvrdnjom da je po odredbama Zakona o sudskim taksama Srednjobosanskog kantona("Službene novine Srednjobosanskog kantona", br. 4/2017 i 15/2020), kao izdržavano lice kojem je presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj: 52 0 P 126063 19 Gž 2 dosuđeno supružansko izdržavanje oslobođena od obaveze plaćanja troškova postupka. Članom 11. tog Zakona regulisano je pitanje oslobođanja od obaveza plaćanja sudskih taksi, što dosuđeni troškovi nisu, jer je pobijanim rješenjem predlagateljica obavezana na plaćanje naknade za sastav odgovora na prijedlog za određivanje mjere osiguranja, a ne sudske takse. Navedeni Zakon se ne može primijeniti na sve troškove postupka, već samo na sudske takse i pozivanje na ovaj Zakon može biti od značaja samo u slučajevima kada je sud odbio zahtjev za oslobađanje od obaveze plaćanja sudskih taksi, a ne ostalih troškova.

Članom 400. ZPP, u stavu 1. propisano je da će sud osloboditi plaćanja troškova postupka stranku koja prema svom općem imovnom stanju ne može podmiriti te troškove bez štete za nužno izdržavanje svoje i svoje porodice. Stavom 2. je propisano da oslobođenje od plaćanja troškova postupka obuhvaća oslobođenje od plaćanja taksa i oslobođenje od polaganja predujma za troškove svjedoka, vještaka, uviđaja, prevođenja i sudskih oglasa. Sud može osloboditi stranku plaćanja svih troškova ili jednog dijela troškova postupka. Članom 405. stav 2. ZPP je propisano da će o naknadi tih troškova od strane protivnika stranke koja je oslobođena

plaćanja troškova postupka sud odlučiti prema odredbama o naknadi troškova. Stavom 3. je propisano da takse i troškove isplaćene iz sredstava suda naplaćuje po službenoj dužnosti prvostepeni sud od stranke koja je dužna nadoknaditi te troškove. Stavom 4. je propisano da ako je protivnik stranke koja je oslobođena plaćanja troškova postupka odlukom suda obavezan da nadoknadi parnične troškove, a utvrdi se da on nije u stanju te troškove platiti, sud može naknadno odrediti da troškove iz stava 1. ovog člana plati u cijelosti ili djelimično stranka koja je oslobođena plaćanja troškova postupka iz onog što joj je dosuđeno. Time se ne dira u pravo te stranke da za ono što je platila traži naknadu od protivnika.

Dakle, iz naprijed citiranih članova proizilazi da se oslobađanje od obaveze plaćanja troškova postupka zbog lošeg imovnog stanja stranke na osnovu čl. 400. stav 2. ZPP na koji se i žaliteljica poziva, ne odnosi na sve troškove postupka, jer su tim članom jasno propisani troškovi od čijeg plaćanja stranka, uz uslov lošeg materijalnog stanja, može biti oslobođena, među kojim nisu nagrade po Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata FBIH („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 22/04 od 24.04.2004.god. i 24/04 od 8.5.2004.godine – u daljem dijelu teksta: Tarifa). Dakle, stranka ne može sa uspjehom osporavati odluku suda kojom je odlučeno o naknadi troškova koji se sastoje od nagrada dosuđenih po Tarifi kroz žalbene navode koji se odnose na loše materijalno stanje, niti činjenica da ne postoji pravosnažna odluka o njenom zahtjevu za oslobađanje od obveze plaćanja troškova postupka može imati utjecaj na odlučivanje po ovom rješenju.

Nadalje, iz naprijed citiranih članova, prvenstveno čl. 405. i 400. stav 2. ZPP proizilazi da odredba čl. 400. ZPP ne podrazumijeva mogućnost da stranka, u slučaju gubitka spora, bude oslobođena od plaćanja troškova parničnog postupka suprotnoj strani, već se ta odredba odnosi samo na oslobađanje od obaveze prethodnog snošenja troškova prouzrokovanih parničnih radnjama stranke, tj. da je riječ o privremenom oslobođanju od obaveze plaćanja troškova koji u svakom slučaju moraju biti plaćeni, da li po osnovu stava 3. člana 405. na način da će sud po službenoj dužnosti naplatiti takse i troškove isplaćene iz sredstava suda od stranke koja je dužna nadoknaditi te troškove ili postupiti na način propisan stavom 4., odnosno odlučiti da troškove plati u cijelosti ili djelimično stranka koja je oslobođena plaćanja troškova postupka iz onog što joj je dosuđeno čime se ne dira u pravo te stranke da za ono što je platila traži naknadu od protivnika.

Dakle, pozivanje žaliteljice na njeno loše materijalno stanje, zasnovano na tvrdnji da je izdržavana osoba i da joj temeljem čl. 11. Zakona o sudskim taksama i čl. 400. ZPP pripada prava na oslobađanje od obaveze plaćanja nagrade po Tarifi ne utječe na pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja iz naprijed navedenih razloga.

Pravilno je prvostepeni sud postupio kada je primjenom čl. 396. ZPP usvojio zahtjev za naknadu troškova postupka nastalih za protivnika predlagatelja povodom mjere osiguranja bez obzira na činjenicu što postupak po tužbi nije okončan. Upravo stav 3. tog člana daje pravo sudu da posebnim rješenjem odluči o troškovima postupka kada pravo na naknadu troškove ne zavisi od odluke o glavnoj stvari. Obzirom da su tužbeni zahtjev i zahtjev za određivanje mjere osiguranja dva različita zahtjeva koja ne moraju biti nužno osnovani ili neosnovani, odnosno da osnovanost prijedloga za određivanje mjere osiguranja ne znači i osnovanost tužbenog zahtjeva, te da od odluke po mjeri osiguranje ne zavisi odluka o zahtjevu, nema smetnje da sud

primjenom čl. 396. stav 3. ZPP odluči o zahtjevu za naknadu troškova postupka nastalih povodom mjere osiguranja o kojoj je pravosnažno riješeno, a postupak shodno stavu 1. nije okončan. Stoga, žalbeni navodi o preuranjenosti ovog zahtjeva nisu osnovani.

Obzirom da je prijedlog za određivanje mjera osiguranja pravosnažno odbijen prvostepeni sud je pravilnom primjenom čl. 386. stav 1. ZPP usvojio zahtjev za naknadu troškova sastava odgovora na prijedlog za određivanje mjere osiguranja, kojeg je žaliteljica, kao gubitnik po tom zahtjevu, u obavezi da nadoknadi.

Međutim, prvostepeni sud je pogrešno primijenio materijalno pravo i to čl. 12. i 13. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata F BIH **(„**Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 22/04 od 24.04.2004.god. i 24/04 od 8.5.2004.god.) kada je protivniku predlagatelja na ime nagrade za sastav odgovora na prijedlog za određivanje mjere osiguranja dosudio traženi novčani iznos od 1.260,00 KM, što odgovara procentu od 100 % nagrade jer protivniku predlagatelja temeljem čl.13.stav 4.tačka c) pripada nagrada u procentu od 75 % nagrade što odgovara novčanom iznosu od 960,00 KM.

Obzirom da je Tarifa propis materijalnog prava, na čiju pravilnu primjenu sud pazi po službenoj dužnosti (čl. 209. ZPP) povodom žalbe predlagateljice primjenom čl. 235. tačka 3. u vezi s članom 398. ZPP prvostepeno rješenje je valjalo preinačiti, odlučujući kao u izreci ovog rješenja.

Predsjednik vijeća

Senad Begović